

5. Treba povoliť v Štítniku ďalšie 2 dobytčie trhy a v Slavošovciach 4 nové dobytčie trhy. Žiadosti sú už podané. Pre kúpený dobytok jarmočný treba zaistiť peágnu dopravu.

6. Potrebné je, aby Ústredná sociálna poisťovňa v Prahe a Zemská úradovňa pre poisťovanie robotníkov v Bratislave súrne ďalej vyplácali z neznámych dôvodov zastavené starobné a invalidné dôchodky.

7. Navrhuje sa, aby Ministerstvo pravosúdia dalo príkaz štátnemu zastupiteľstvu v Levoči, aby zastavilo trestné pokračovanie proti účastníkom nepokojov, pokiaľ títo boli zvedení. Jestli je trestné pokračovanie už pokročilé, odporúča sa amnestia. Individuálnym preskúmaním činov jednotlivých páchatel'ov dalo by sa ľahko zistiť pôvodcov, ktorí ľud zvedli a proti ktorým by bolo treba ďalej pokračovať. Pre tento návrh hovoria tieto dôvody:

Trestné pokračovanie pre politické delikty stráca na sile presvedčivosti, akonáhle je hromadné. Hromadné stíhanie bude ďalej znepokojsvať obyvateľstvo. Páchatelia vo veľkej väčšine dopustili sa činov v stave pochopiteľného zúfalstva a pod vplyvom agitácie, ktorá im nahovorila, že Maďarsko do slavošovskej doliny železničnú dopravu nikdy nepovolí a že jediná ich záchrana je pripojiť celú dolinu k Maďarsku.

Hlavný komisár politickej správy:
Koričanský

SNA, ÚRK, kart. 16, sign. B. 2. 2., inv. č. 38. Cyklostyl.

¹ Nová hraničná čiara určená viedenskou arbitrážou spôsobila komunikačné problémy aj v iných častiach južného regiónu:

Okresný úrad vo Zvolene 2. 11. 1938 hlásil, že „terajšia demarkačná čiara medzi Slovenskom a Maďarskom znamená pre komunikačné pomery na novom pohraničnom území krupinského okresu nasledujúce nevýhody: štátna cesta južnej magistrály, ktorá sa ťahne od obce Slatina do Pláščoviec a odtiaľ na Mackov vrch, je terajšou demarkačnou čiarou niekoľkokrát pretrhnutá, takže obce, ktoré sa nachodia v blízkosti tejto magistrály, budú celkom odrezané od terajších komunikácií smerujúcich na juh a ani po novej štátnej ceste následkom jej prerušenia nebudú prístupné. Týka sa to najmä obcí Hrušov, Čelovec, ktoré budú najviac postihnuté novou demarkačnou čiarou. Táto južná magistrála, ktorá čiastočne pripadne Maďarsku, pre Maďarsko nemá žiadny komunikačný význam, nakoľko spojuje jednotlivé obce v priečnom smere, t. j. pozul'ž hraníc od západu na východ. Maďarsko potrebuje cestné spojenie, ktoré smeruje od severu na juh“.

Nový okresný úrad v Lovinobani 26. 11. 1938 hlásil: „Z hradských spravovaných tunajším technickým oddelením v krupinskom okrese sú dnes všetky na území obsadenom maďarským vojskom a všetky komunikačné výhody sú na ich strane. Obec Hrušov malo doteraz dobré spojenie s vicinálnou cestou do Nekyjí. Dnes má jediné spojenie so slovenským zúzemím zjazdnu cestou len s povozom a konským poťahom cez Táborisko do Drienového.“

Okresný úrad v Pukanci 21. 11. 1938 hlásil: „Demarkačná čiara je tak vedená, že hradská z Levíc do Šiah leží na maďarskom území až na úsek asi 4 km pri obciach Bory, Santov a Maďarovce. Spojenie Levice – Šahy Maďarsko nemá pre horeuvedené prerušenie.“ – SNA, ÚRK, kart. 16, sign. B. 2. 2., inv. č. 38.

5. december 1938, Budapešť.

*Odpoveď I. Csákyho, vedúceho Kabinetu maďarského ministra zahraničných vecí, česko-slovenskému vyslan-
covi M. Kobrovi o výhradách maďarskej vlády k česko-slovenskému stanovisku týkajúceho sa vzájomnej výme-
ny obcí.*

Monsieur le Ministre,

En me référant à la Note du 1er décembre¹ par laquelle Votre Excellence a informé le Gouvernement hongrois que le Gouvernement Tchéco-Slovaque voudrait exclure des pourparlers concernant quelques échanges territoriaux entre nos deux Pays, certaines communes demandées par la Hongrie en contrepartie des demandes tchéco-slovaques, je me permets d'attirer votre attention sur le fait qu'il serait contraire à la manière de voir de mon Gouvernement et que celui-ci par conséquent ne saurait accepter que certaines parties de sa demande qu'il s'est permis de formuler à titre de contre-revendications de la demande tchéco-slovaque, soient exclues d'ores et déjà de toute discussion.

A l'avis du Gouvernement hongrois c'est expressément la tâche des deux Délégations qui auront à discuter l'échange de territoires entre les deux Pays, d'établir un juste équilibre entre les territoires à demandes et les offres respectivement. Elles auront à cet effet à examiner les arguments qui peuvent être avancés de part et d'autre et à tenir compte de tous les éléments qui peuvent entrer en ligne de compte.

C'est dans ce sens que le Gouvernement hongrois entend les travaux des deux Commissions qui, si Votre Excellence est d'accord, peuvent se réunir le mercredi, 7 décembre a. c. à 18 heures dans la salle des réunions du Ministère des Affaires Etrangères.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma très haute considération.

Csáky

Vážený pán minister,

odvolávajúc sa na nótu z 1. decembra¹, v ktorej Vaša Excelencia informovala maďarskú vládu, že česko-slovenská vláda by chcela vyňať niektoré obce z rokovania týkajúceho sa územnej výmeny medzi našimi krajinami, ktoré Maďarsko požaduje ako náhradu za splnenie česko-slovenských požiadaviek, dovoľujem si upriamiť Vašu pozornosť na skutočnosť, že uvedené stanovisko je v protiklade s hľadiskom mojej vlády, pre ktorú je neprijateľné, aby určitá časť jej požiadaviek ako odpoveď na česko-slovenské nároky bola vynechaná z rokovania o výmene.

Podľa mienky maďarskej vlády je priamou úlohou oboch delegácií, ktoré budú rokovať o výmene územia medzi našimi krajinami, aby zvyšovaním, znižovaním alebo upravovaním príslušných požiadaviek a ponúk stanovili zo svojej strany spravodlivú rovnováhu medzi vymenenými územiami. Pre dosiahnutie tohto cieľa by sa mali preskúmať argumenty, ktoré prichádzajú do úvahy a ktoré predkladá jedna alebo druhá strana.

V tomto zmysle chápe maďarská vláda prácu oboch komisií, ktoré – ak s tým súhlasí Vaša Excelencia – by sa mohli stretnúť v stredu 7. decembra t. r. o 18. hodine v zasadaacej miestnosti ministerstva zahraničných vecí.

Pán minister, ráčte prijať ubezpečenie o mojej hlbokoj úcte.

Csáky

AMZV ČR, ZÚ Budapešť 1938, kart. 10, l. 243, č. 178. Originál, strojopis.

¹ Pozri dokument č. 58.